

INTERAKTIV YONDASHUV ASOSIDA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ALOQADORLIKNI TAKOMILLASHTIRISH METODIKASI

Narzullayeva Parvina Akmalovna

Ilmiy rahbar: Rajabova Nodirabegim Komilovna

Annotatsiya: *Ushbu maqolada so'ngi yillarda keng tus olgan interaktiv yondashuv hamda uning boshlang'ich ta'limdagi o'rni haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar. *SH. Mirziyoyev, ta'lim, tarbiya, maktab, dunyo, mashg'ulot, boshlang'ich, umumiy o'rta ta'lim, interaktiv, metod, virtual.*

So'nggi yillarda ta'lim-tarbiya tizimida yangi avlod tarbiyasida jahon fani va madaniyatini ilg'or yutuqlarini jamlagan, o'tmish ajdodlarimiz aql-zakovati mahsuli sifatida yaratilgan milliy va ma'naviy qadriyatlarimizga tayangan holda zamonaviy ta'lim-tarbiya berish uslublarini shakllantirish muammosi vujudga keldi. Barkamol avlod jamiyat taraqqiyotining asosi. Shu bois mamlakatimizda ham jismonan, ham ma'nan barkamol avlodga ta'lim-tarbiya berish davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan. Zero mamlakatimiz Prezidenti Sh.Mirziyoyevning, "Biz ta'lim va tarbiya tizimining barcha bo'g'inlari faoliyatini bugungi zamon talablari asosida takomillashtirishni o'zimizning birinchi darajali vazifamiz deb bilamiz" degan fikri muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim amaliyoti ko'rsatishicha, maktab ta'limida fanlararo aloqadorlikni yo'lga qo'yish fan va jamiyat hayotida bugungi kunda sodir bo'layotgan integratsion jarayonlarning yorqin ifodasidir. Ushbu aloqadorlik o'quvchilarning bilimlarni ongli o'zlashtirishi, dunyo haqidagi yaxlit tasavvurlarini rivojlantirish va amaliy va ilmiy-metodik tayyorgarligini oshirishda muhim o'rinni egallaydi. Bunday tayyorgarlik umumiy o'rta ta'lim bitiruvchilarini darsda va darsdan tashqari mashg'ulotlarda, ishlab chiqarishda va umuman har qanday faoliyatda o'zlashtirgan bilim, ko'nikma va malakalarini erkin qo'llash imkoniyatini beradi. Bugungi kunda interaktivlashgan ta'lim muammosiga boshlang'ich ta'limda ham jiddiy diqqat qaratilayotganligining sababini professorlar R.Mavlonova va N.Rahmonqulova. Boshlang'ich ta'limning interaktivlashgan pedagogikasi. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va interaktivsi nomli o'quv qo'llanmalarida quyidagicha izohlaydilar: O'quv predmetlari orasidagi interaktiv predmetlar tizimini inkor etmaydi, balki predmetlar orasidagi aloqalar va bog'liqliklarni chuqurlashtirishga qaratilgan yondashuv – differentsiya va interaktiv orasidagi munosabatni tushunishga tayanadi... turli fanlarning element va qismlarini bir butunga birlashtirishga yo'naltirilgan interaktiv bir predmet bo'yicha bilimlarni ikkinchisiga ko'chirish yoki faoliyatning almashinishi emas, balki fanlar interaktivsi yo'nalishlarini aks ettiruvchi yangi didaktik ekvivalentlarni yaratish jarayonidir

Interaktiv yondashuv, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida tuzilgan ta'lim usuli bo'lib, bilimlarni amalga oshirishda foydalaniladi. Bu usulda o'quvchi bilimni

pasaytirish va mustaqil ravishda o'rganish imkonini beradi. Interaktiv yondashuvning asosiy xususiyatlari quyidagilardir:

1. O'quvchi va o'qituvchi orasidagi bog'lanish: Interaktiv yondashuv ta'lim jarayonida o'quvchilar bilan o'qituvchilar arasida samarali aloqa tuziladi. Oliy darajali sohada ishlaydigan mutaxassislar, talabalarning talabalik barcha bosqichlarini kuzatib boradigan shaxslar bo'ladi.

2. Mustaqil ishlash imkoniyati: Interaktiv yondashuv jarayonida har bir talaba mustaqil ravishda darslarga kirishi mumkin. Oliy darajali mutaxassislar tomonidan tayyorlangan dars materiallari, videolar, testlar va boshqa interaktiv vositalar orqali talabalarning o'ziga xos yo'l-yo'lakni rivojlantirishi kuzatib boriladi.

3. Yangi texnologiyalardan foydalanish: Interaktiv yondashuvning bir xususiyati yangi texnologiyalardan foydalanishdir. Internet, kompyuterlar, smartfonlar, interaktiv darsliklar va boshqa texnologik vositalar yordamida o'quvchilar bilimlarni o'rganishadi.

4. Real va virtual kommunikatsiya imkoniyati: Interaktiv yondashuv jarayonida talabalar haqida ma'lumot oluvchi interaktiv platformalar, chat tizimlari va video-konferensiyalar orqali o'qituvchilar bilimni baholaydi va talabalarga maslahat beradi. Bu usulda o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi kommunikatsiya "real" (haqiqiy) dunyodagi ko'rinishda ham amalga oshirilishi mumkin.

5. O'zlashtirish: Interaktiv yondashuv jarayonida talabalar amaliyotga to'sqinlik sifatida texnik vazifalarni bajaradilar. Bunday vazifalar orqali talabalarning teorik bilimlarini amaliyotga aylantirish maqsadga muvofiq ravishda amalga oshiriladi.

Interaktiv yondashuvning afzalliklari quyidagilardir:

- Talabalarga mustaqil ishlash va o'rganish imkonini beradi.
- Oliy darajali mutaxassislar bilan bog'lanish muhim xususiyatlardan biridir.
- Texnologiyalardan samarali foydalaniladi.
- Real va virtual kommunikatsiya imkoniyati mavjud.
- O'quvchilar amaliyotga to'sqinlik sifatida texnik vazifalarni bajarish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Interaktiv yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda aloqadorlikni takomillashtirish uchun bir necha yordamchi usullar mavjud.

1. Video darslar: O'qituvchi o'z darsini video formatida olib berishi mumkin. Bu, o'quvchilar uchun boshqa vazifalar bilan birga, matnlar va tushunchalarni qo'llab-quvvatlashda qulaylik yaratadi.

2. Veb-saytlar va ilovalar: O'qituvchi o'quvchilar uchun ma'lumotlar, amaliy mashg'ulotlar va sinovlar taqdim etish uchun interaktiv veb-saytlardan va ilovalardan foydalanishi mumkin. Bu usul o'quvchilarni boshqarishni osonlashtiradi va ularning o'ziga xos davr ko'rinishida ta'lim olmasini ta'minlaydi.

3. Online vazifalar: O'qituvchi interaktiv yondashuvni takomillashtirish uchun online vazifalarni berishi mumkin. Bu vazifalar o'quvchilar bilan aloqada bo'lgan

masalalar ustiga ishlashga imkon beradi va ularning mustaqil ravishda fikrlash va muhokama qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

4. Veb-konferensiyalar: O'qituvchi interaktiv yondashuvni takomillashtirish uchun online veb-konferensiyalar tashkil etishi mumkin. Bu konferensiyalarda o'quvchilar o'qituvchiga savollar berish, masalalar haqida gapirish va boshqa talabalar bilan fikrlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

5. Forumlar va chatlar: O'qituvchi o'quvchilar uchun veb-forumlar yoki chat platformalarini tashkil etishi mumkin. Bu yerlarda o'quvchilar mavzular haqida gaplashishi, fikrlashishi va maslahat so'rashishi mumkin.

Interaktiv yondashuvning muhim afzalliklari aloqadorlikni takomillashtirishga imkon beradi. O'quvchilarning ko'nikmalari, tushunchalari va umumiy tushunarliqliklari kuchayib boradi. Shuningdek, interaktiv yondashuv o'quvchilarni mustaqil ravishda fikrlash, muhokama qilish va ijodiy yondashuv qobiliyatini rivojlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Aliyarovich, T. E. ., & Sayfiddinovich, X. R. . (2021). Forms and Methods of Innovative Approach through the use of Ethnopedagogy in the Development of Heury Capacity in Primary Schools. Journal of Ethics and Diversity in International Communication, 1(7), 16–22.

2. Jurayev, J. S. O. (2021). Abu Ali ibn Sinoning falsafiy qarashlarida axloq masalasi va uning bugungi kundagi ahamiyati. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(3), 11-14.

3. Abdinazarovna, S. G. (2020). THE REFLECTION FEATURES OF ABBREVIATIONS AND ACRONYMS OF THE ENGLISH, RUSSIAN AND UZBEK LANGUAGES. Тил, таълим, таржима” халқаро журнали, 2(1).

4. Mavlonova R., Rahmonqulova R. Boshlang'ich ta'limning interaktivlashgan pedagogikasi. T., Ilm ziyo, - 2009. 49-bet.

5. Javohir Gaybullo og, Z., & Sayfiddinovich, X. R. (2021). Boshlang'Ich Sinf O'Qish Darslari Samaradorligini Oshirishda Qo'LLaniladigan Interfaol Metodlar. Барқарорлик ва Етакчи Тадқиқотлар онлайн илмий журнали, 1(6), 93-104.